

JIGARNING NOALKOGOLLI YOG‘ KASALLIGINI DAVOLASHDA GEPANORM DORI VOSITASINING GEPATOPROTEKTORLIK SAMARADORLIGINI BAXOLASH

Xaytboev J.A.

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi Urganch filiali

Urgench, O‘zbekiston

Tadqiqot maqsadi. Jigarning noalkogolli yog‘ kasalligi bilan og‘rigan bemorlarni davolashda gepatoprotektor hisoblangan Gepanorm dori vositasini qo‘llanilganda sitoliz va xolestaz ko‘rsatkichlarining dinamikada o‘zgarishini o‘rganish.

Tadqiqot materiali va usullari. O‘zbekiston Respublikasi Xorazm viloyati Yangibozor tuman Bog‘olon QFYda joylashgan 64-sonli Oilaviy poliklinikasida jigarning noalkogolli yog‘ kasalligi tashxisi bilan davolanib kelayotgan 27 ta bemorda tekshiruv ishlari olib borildi. Bemorlarga “Biomardon Farma” firmasining tabiiy giyohlardan tayyorlangan “Gepanorm 0,55 gr №75” dori vositasi 2ta kapsuladan 3 mahaldan 30 kun tavsiya qilindi. Kompleks davo tariqasida boshqa dori vositalar tavsiya qilinmadi. O‘tqazilgan gepatoprotektorlik davolashning samaradorligini baholashda dinamikadagi sub’ektiv va ob’ektiv belgilari, dinamikadagi laborator tekshiruvlar (jigar ultratovush tekshiruvi, umumiy qon tahlili, qon biokimyoviy tekshiruvlari) asos qilib olindi.

Tadqiqot natijalari. Davodan oldin: Jigar UTTda barcha bemorlarda jigar yog‘li gepatozi mavjudligi tasdiqlandi. UQT: gemoglobin $77\pm 5,7$ g/l, eritrotsit $3,2\pm 0,3\cdot 10^{12}$ ta/ml, leykotsit $5,3\pm 0,5\cdot 10^9$ ta/ml, EChT $11,1\pm 1,2$ mm/soat, Qon biokimyoviy tekshiruvlaridan: ALT $33,8\pm 2,4$ ME/l, AST $25,8\pm 2,3$ ME/l, Umumiy billirubin $24,5\pm 2,5$ mmol/l, erkin billirubin $18,5\pm 2,1$ mmol/l, bog‘langan billirubin $6,5\pm 1,1$ mmol/l, umumiy oqsil $68,5\pm 1,7$ g/l. Davodan keyin: Dinamikada jigar va o‘t qopi UTT qilinganda gepatoz va o‘t dimlanish belgilari kamayganligi aniqlandi. UQT: gemoglobin $89\pm 6,5$ g/l, eritrotsit $3,9\pm 0,4\cdot 10^{12}$ ta/ml, leykotsit $4,7\pm 0,4\cdot 10^9$ ta/ml, EChT $10,2\pm 1,2$ mm/soat, Qon biokimyoviy tekshiruvlaridan: ALT $25,8\pm 2,5$ ME/l, AST $23,8\pm 2,2$ ME/l, Umumiy billirubin $19,5\pm 2,4$ mmol/l, erkin billirubin $15,5\pm 1,5$ mmol/l, bog‘langan billirubin $4,1\pm 0,9$ mmol/l, umumiy oqsil $75,6\pm 1,9$ g/l. O‘tqazilgan terapevtik muolajalardan 12-16 kundan keyin bemorlarda o‘ng qovurg‘a ostida og‘riq va og‘irlik, ko‘ngil aynish, ishtaxasizlik va holsizlik belgilari yaxshilana bordi, 22-29 kunlarda ancha o‘zlarini yaxshi his qila boshladi.

Xulosa. Gepanorm dori vositasining antitoksik va gepatoprotektorlik samaradorligi o‘rtacha yuqoriligi aniqlandi. Ya’ni bemorlarda jigar fermentlaridan ALT va AST lar (sitoliz) va erkin, bog‘langan billirubin (xolestaz) miqdorlari ishonchli darajada kamaydi. Bemorlarda hech qanday nojo‘ya ta’sirlar kuzatilmadi. Bu esa Gepanormni jigarning noalkogolli yog‘ kasalligini davolash va profilaktikasida qo‘llash mumkin.